

II

(Forberedende retsakter)

DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG

Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om vedtagelse af anden fase af programmet for tværeuropæisk samarbejde inden for de videregående uddannelser (TEMPUS II)⁽¹⁾

(93/C 73/01)

Rådet for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 21. oktober 1992 under henvisning til EØF-traktatens artikel 198 at anmode om Det økonomiske og sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's sektion for social-, familie-, uddannelses- og kulturspørgsmål, som udpegede Liam Connellan til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 14. januar 1993.

Det økonomiske og sociale Udvalg vedtog på sin 302. plenarforsamling af 27.-28. januar 1993, mødet den 27. januar 1993, enstemmigt følgende udtalelse.

1. Introduktion

1.1. TEMPUS, der har til formål som led i den økonomiske reform og genrejsning i de central- og østeuropæiske lande at støtte udviklingen og fornyelsen af de videregående uddannelsessystemer i disse lande gennem samarbejde med partnere i Det Europæiske Fællesskab, blev vedtaget for en indledende forsøgsfase, som begyndte den 1. juli 1990. Ved en senere rådsafgørelse forlængedes forsøgsfasen med ét år indtil slutningen af juni 1994 (rådsafgørelse 92/240/EØF).

1.2. Kommissionen har forelagt en årsrapport, som dækker perioden 7. maj 1990 til 31. juli 1991, og som giver en faktuel redegørelse for resultaterne af den første indkaldelse af ansøgninger.

1.3. Som led i en formel evaluering tegnede Kommissionen kontrakt med Coopers and Lybrand Europe om evaluering af TEMPUS-programmet. Resultaterne af analysen blev forelagt i maj 1992. Rapporten beskæftiger sig først og fremmest med den vigtigste bestanddel (fælleseuropæiske projekter) af TEMPUS-strategien, som går ud på at reformere de højere uddannelsessystemer som led i den økonomiske reform- og genrejsningsproces.

1.4. Kommissionen foreslår nu, at anden fase (TEMPUS II) indledes, og har udarbejdet et forslag til rådsafgørelse. Forslaget støtter sig i høj grad til resultaterne af den eksterne evaluering af programmet, som i store træk konkluderer, at TEMPUS-programmet er kommet imponerende godt fra start og nyder stor popularitet både i Øst og i Vest. Det er meningen, at TEMPUS II skal have en løbetid på fire år fra den 1. juli 1994.

2. Kommissionens forslag

Kommissionen foreslår i store træk følgende:

2.1. At udvide programmet, så det ud over de nuværende 10 bistandsberettigede lande i Central- og Østeuropa også omfatter de stater i det tidligere Sovjetunionen, som for nylig har opnået selvstændighed, og som i øjeblikket modtager fællesskabsstøtte som led i TACIS-programmet.

2.2. At fokusere på følgende to områder:

- (i) TEMPUS rettet mod en reform af de videregående uddannelser
- (ii) TEMPUS rettet mod en dækning af kortsigtede behov i forbindelse med den økonomiske omstrukturering (f.eks. mangel på uddannet arbejdskraft, osv.).

⁽¹⁾ EFT nr. C 311 af 27. 11. 1992, s. 1.

2.3. At satse på FEP'er som den mest vellykkede metode til opnåelse af programmets mål i modsætning til rene »mobilitetstilskud«.

2.4. At hvert af de tilskudsberettigede lande selv

identificerer deres særlige prioritetsområder for at opnå en mere målrettet støtte.

3. Nogle baggrundsoplysninger

3.1.

År	Programbudget i millioner ECU	Antal bistandsberettigede lande	Antal ansøgninger	Godkendte projekter antal	Godkendte projekter %
1990	25	3	1 338	152	11,4
1991	74,5	6	1 401	314	22,7
1992	104	10	1 979	244	12

3.2. Projekttyper

Der findes tre forskellige projekttyper:

(i) Fælleseuropæiske projekter, som omfatter universiteter/virksomheder fra et bistandsberettiget land og fra to medlemsstater, og som fokuserer på områder, der er vigtige for reformprocessen inden for de videregående uddannelser

(ii) Mobilitetsfremmende støtte

(iii) Udveksling af unge.

3.3. ØSU er blevet anmodet om at meddele Kommissionen både generelle og særlige bemærkninger til forslaget. ØSU fremsætter følgende bemærkninger:

4. Generelle bemærkninger

4.1. Generelt støttes forslaget

4.1.1. ØSU hilser TEMPUS II-programmet velkomment og støtter udvidelsen af dets anvendelsesområde til de stater i det tidligere Sovjetunionen, som for nylig er blevet selvstændige. ØSU er tilfreds med Kommissionens forsikring om, at delingen af visse tidligere central- og østeuropæiske lande ikke vil få nogen indflydelse på deres deltagelse i programmet. Endvidere går det ind for det synspunkt, at den langsigtede omstrukturering af det videregående uddannelsessystem og af økonomien (herunder afhjælpning af manglen på uddannet arbejdskraft) bør være mere målrettet, og mener, at det er rigtigt af Kommissionen at fokusere på fælleseuropæiske projekter (FEP'er) snarere end rene »mobilitetstilskud«.

4.1.2. I overvågningen af TEMPUS-programmet bør der især lægges vægt på at sikre mænd og kvinder lige muligheder for deltagelse.

4.2. »Bottom-up«-metoden

4.2.1. »Bottom-up«-metoden, som bygger på indkaldelse af ansøgninger fra individuelle institutioner, er

klart programmets kerne og dynamiske bestanddel og har været årsag til dets store succes. Et minimum af rammebestemmelser har også været, og vil fortsat være, en betingelse for dets succes. Det er af afgørende betydning at gennemføre en klarere national strategi, både af hensyn til gennemskuelighed og retfærdighed i gennemførelsesproceduren. Ellers kan den lave godkendelsesprocent (12%), som afspejler programmets budgetmæssige begrænsninger i forbindelse med et overvældende stort antal ansøgninger af høj kvalitet (ifølge Kommissionen omkring 50%), skabe utilfredshed og reducere den nuværende begejstring for at fremme fællesprojekter. Det erkendes imidlertid, at kvaliteten af ansøgninger fra visse bistandsberettigede lande kan have været utilstrækkelig på grund af disse landes forholdsvis svage økonomi. Her bør man især være opmærksom på den forstærkede effekt, som programmet kan forventes at få på disse svagere økonomier.

4.3. Koordinering

4.3.1. I samme forbindelse opfordrer ØSU til bedre koordinering mellem de bistandsberettigede lande og Kommissionen om fastsættelsen af ansøgningskriterierne. Endvidere kunne det måske medvirke til at sikre snæver koordinering blandt Kommissionens forskellige berørte tjenestegrene, hvis den udgav en intern håndbog (et »vadecum«) omfattende alle, som beskæftiger sig med TEMPUS, herunder de forskellige generaldirektorer og Kommissionens Task Force for Menneskelige Ressourcer, Uddannelse og Ungdomsanliggender, og indeholdende et tillæg med et resumé af iværksatte projekter. Vadecumet bør for hvert fællesskabsprogram, som har at gøre med forbindelser mellem de videregående uddannelser og erhvervslivet, omfatte en oversigt over nøglebestanddele i komplementære programmer (COMETT, ERASMUS, LINGUA og relevante forsknings- og udviklingsprogrammer).

4.4. Arbejdsmarkedsparternes rolle

4.4.1. Arbejdsmarkedsparternes bidrag til udarbejdelse og vurdering af fællesprojekter under TEMPUS bør også i højere grad fremhæves i programmet. ØSU

anbefaler, at der i forbindelse med den sociale og økonomiske reformproces oprettes et fællesudvalg mellem ØSU og arbejdsmarkedets parter i de central- og øst-europæiske lande i stil med det, som siden 1975 har eksisteret mellem EF og Den europæiske Frihandels-sammenslutning (EFTA). En sådan deltagelse af europæiske interesseorganisationer vil forbedre arbejdsmarkedsparternes muligheder for at øve indflydelse på den erhvervs- og samfundsmæssige omstrukturering i de bistandsberettigede lande.

4.5. Inddragelse af erhvervslivet

4.5.1. Det er udmærket, at erhvervslivet, som defineret i artikel 3 i Kommissionens forslag, er begyndt at blive inddraget i FEP'erne. Det må fremmes og udbredes, så alle virksomhedstyper, både private og offentlige, inddrages. Med henblik på at øge programmets effektivitet som led i den økonomiske og sociale reformproces anbefaler ØSU, at erhvervslivet og arbejdsmarkedsparterne i de bistandsberettigede lande og i EF-landene i højere grad deltager i FEP'erne. ØSU går ind for, at erhvervslivets deltagelse i FEP'er prioriteres højt i fremtiden. Dets deltagelse bør overvåges for at sikre, at eventuelle hindringer fjernes.

5. Særlige bemærkninger

5.1. Ansøgningskriterier og -procedurer

5.1.1. Som led i deres nationale strategi for økonomisk og social reform bør de bistandsberettigede lande mere præcist definere deres prioriterede behov i forbindelse med programmet (under hensyntagen til de ansøgende institutioners autonomi og behovet for fleksibilitet), og de bør udarbejde en oversigt over og koordinering af udelukkelseskriterierne, så man kommer bort fra den urimelige godkendelsesprocent fra 1992 på 12. Hvis det viser sig vanskeligt at opstille snævert definerede prioriteter, bør man overveje at indføre en filtreringsproces, hvor man i første omgang tager stilling til korte »oversigtsansøgninger«. Herved vil både ansøgerne og udvælgelsestjenesten kunne spare tid, penge og emotionel investering.

5.1.2. Kommissionen kunne også overveje behovet for at fremme en bedre sproglig balance ved hjælp af godkendelseskriterierne. I øjeblikket lægges der tilsyneladende uforholdsmæssig stor vægt på bestemte EF-sprog.

5.1.3. ØSU opfordrer i øvrigt kraftigt til, at ansøgninger af høj kvalitet (som opfylder de reviderede kriterier), som anses for bistandsberettigede, men afvi-

ses af rent budgetmæssige årsager, automatisk bør tages med i næste ansøgningsrunde.

5.2. Målretning af TEMPUS mod den økonomiske og sociale reformproces

5.2.1. Det kunne være hensigtsmæssigt at opfordre alle bistandsberettigede lande til at ytre sig med større tydelighed om deres omstrukturingsmål, arbejdskraftbehov og udviklingen af hertil svarende færdigheder og i højere grad at fastholde dem på kravet om erhvervslivets og arbejdsmarkedsparternes aktive deltagelse i TEMPUS-programmet. ØSU opfordrer også Kommissionen til at sammenkæde TEMPUS-programmet og PHARE-programmet for demokratiske reformer (5 millioner ECU i 1993).

5.3. Inddragelse af erhvervslivet

5.3.1. ØSU anbefaler, at erhvervslivet i højere grad involveres i FEP'erne (i øjeblikket er erhvervslivet i medlemslandene involveret i næsten en tredjedel af FEP'erne og i de bistandsberettigede lande i omkring en sjettedel af projekterne). Grundforskningen er naturligvis vigtig, men større inddragelse af erhvervslivet ville sikre, at universiteterne tager hensyn til erhvervslivets behov ved udarbejdelsen af læseplaner, f.eks. ved at imødekomme mangelen på faglært arbejdskraft og sikre, at erhvervslivet selv deltager mere aktivt i personaleudviklingen. Hertil kommer, at det ville virke som en katalysator med hensyn til at oprette forbindelser mellem virksomheder fra EF og fra de central- og øst-europæiske lande.

5.3.1.1. ØSU anbefaler, at der i det rådgivende udvalg, som nævnes i forslaget artikel 5.2, også skal sidde en repræsentant for erhvervslivet i hvert medlemsland. Universitetssektoren og erhvervslivet ville således hver have én repræsentant i udvalget, hvilket ville afspejle den vægt, der i programmet lægges på partnerskabet mellem uddannelsessektoren og erhvervslivet.

5.4. Evaluering

5.4.1. Det er alene de bistandsberettigede lande, som afgør, hvor stor en del af deres PHARE-tilskud, de vil tildele TEMPUS. ØSU anbefaler, at der i lande som f.eks. Polen og Ungarn (hvor en stor del af midlerne er blevet fordelt, og hvor programmet er godt indkørt) gennemføres en national evaluering, der kan tjene som vejledning med henblik på forbedring af programmets effektivitet i de andre bistandsberettigede lande.

5.5. Integration med beslægtede programmer

5.5.1. TEMPUS er et eksternt støtteprogram under det overordnede PHARE-program for bistandsberettigede lande i Øst- og Centraleuropa. Et lignende TEMPUS-program foreslås gennemført inden for rammerne af TACIS-programmet for stater i det tidligere Sovjetunionen. Af praktiske årsager, herunder de forskellige udviklingsstadier i de to områder og de politiske forhold, anbefaler ØSU, at TEMPUS-programmet for hvert område får sit eget budget. Med en sådan procedure tages der hensyn til, at de bistandsberettigede lande i hvert område befinder sig på forskellige udviklingsstadier og har helt forskellige behov.

5.5.2. ØSU anbefaler, at de nationale TEMPUS-kontorer i Fællesskabet samarbejder med de koordina-

tionskontorer, som er blevet oprettet til støtte for COMETT- eller ERASMUS-projekter, i forbindelse med PR-støtte eller administrativ støtte til universiteter og virksomheder, som ønsker at deltage i TEMPUS-projekter. Denne procedure kan gøre det lettere at oprette nye FEP'er, fordi man så kan bruge eller udvide allerede eksisterende net.

5.5.3. Endelig støtter ØSU kravet om at sikre øget gennemsigtighed i de muligheder, der tilbydes universiteter, industri- og andre virksomheder gennem TEMPUS-programmet og de forskellige direkte eller indirekte tilknyttede programmer, idet der skabes en klar, altomfattende informationsramme med henblik på at lette alle potentielle deltageres adgang og de forskellige tiltags indbyrdes integration.

Bryssel, den 27. januar 1993.

Susanne TIEMANN

Formand for

Det økonomiske og sociale Udvalg

Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets direktiv om ændring af direktiv 89/107/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om tilsætningsstoffer, som må anvendes i levnedsmidler

(93/C 73/02)

Rådet for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 3. juli 1992 under henvisning til EØF-traktatens artikel 100 A at anmode om Det økonomiske og sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's sektion for miljø-, sundheds- og forbrugerspørgsmål, som udpegede G.H.E. Hilken til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 5. januar 1993.

Det økonomiske og sociale Udvalg vedtog på sin 302. plenarforsamling af 27.-28. januar 1993, mødet den 27. januar 1993, enstemmigt følgende udtalelse.

1. Indledning

1.1. Etableringen af et indre marked for levnedsmidler kræver, at der skabes en EF-politik på levnedsmiddelområdet. I alle medlemsstater er der allerede gennemført en lovgivning på dette område, især af hensyn til folkesundhed og kvalitetsstyring. Denne lovgivning må nu give plads for en EF-lovgivning.

1.2. I 1988 vedtog Rådet direktiv 89/107/EØF, som udgør en ramme for anvendelsen af tilsætningsstoffer i levnedsmidler i EF.

1.2.1. I dette direktiv går man ud fra, at der i EF udarbejdes en positivliste over tilladte tilsætningsstoffer og om nødvendigt over tilladte mængder. Samtidig gøres der opmærksom på, at der i et særligt direktiv